

NIEUWSBRIEF 1 ~ Knine Pôle in wording 2022-2026

Nijs fan'e Knínepôle

INHOUD

1. Trochsette: in pear feiten P1
2. Het plan voor de Knine Pôle P1
3. Dagboek Foppe P2-4
4. De Knine Pôle yn Hea P3
5. Stappen 2026 P4

1. Trochsette: in pear feiten

Het herstellen van de Knine Pôle is voor het eerst genoemd bij de Natuurmerk fan de Leijen in september 2022. Tijdens de bijeenkomst 'Wetter fan de Leijen' in Ora et Labora in maart 2023 werd de Knine Pôle een prioriteit. De voorzitter van Dorpsbelang De Tike was duidelijk:

'Dat eilân is fan De Tike en moat bliuwe'!

Vanuit IvN de Wâlden meldde Foppe de Haan zich als trekker bij het Dorpsbelang, maar hij wilde dit mét een werkgroep van de Tike. Zo kwam Ronald van Valkenburg in beeld, penningmeester en als 'linking pin' naar het bestuur van Dorpsbelang. In de Heidehipper werden dorpsbewoners geinformeerd. Maar er kwam geen reactie op de oproep om deel te nemen aan de werkgroep. Ronald meldt dit aan de klaverjas-tafel tijdens het Grandcafé in het dorpshuis. 'Maar dit laten we niet gebeuren!', zeiden Jan Dijkstra en Adrianus Groen tegen elkaar, 'wij melden ons wel aan als lid van de werkgroep'. En zo geschiede, de werkgroep kwam alsnog tot stand. Eelco Boonstra werd iets later gevraagd om ook lid te worden, als bestuurslid van het haventje. En Geke Kooistra als lid van de Historische kring.

Partners van herstel de Knine Pôle:

Medegefinancierd door de Europese Unie

2. Knine Pôle Plan

Er wordt in 2023 een planopzet gemaakt dat er als volgt uitziet:
Inhoud (accent 2023-2023)
Financiering (accent 2024-2025)
Uitvoering (accent 2025-2026)

De twee hoofddoelen:

1. Behoud van dit eiland
o.a. vanwege zijn rol in oorlogstijden

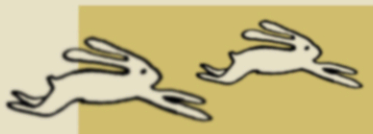
2. Het versterken van bioferskaat

Op basis van dit Knine Pôle Plan uit 2023 hebben meerdere financiers hun akkoord gegeven:

Samenwerkingsverband Noordelijke Nederlanden €25.000
Het Iepen Mienskipsfonds €18.000,-
Vermillion €15.500,-
Maar ook kleinere bedragen van diversen fondsen hebben ervoor gezorgd dat we konden beginnen:
IVN de Wâlden €2.000,-
Stichting Gravin van Bylandt €1.000,-
Sake Sietzes Reindersmafonds €1.000,-
Mienskipsfûns de Waldrâne €750,-

Met bovenstaande toezeggingen werd er een planning gemaakt voor de start van de werkzaamheden. Dit kon, doordat vergunning aanvragen en offertes gedurende het proces van aanvraag en beoordeling bij de diverse fondsen, al in gang was gezet. Op 30 december 2024 geeft Wetterskip Frsylân de vergunning af voor het werk aan de Knine Pôle en kwam begin 2025 de toestemming en was ook dat formele stuk akkoord!
In februari lichten we als werkgroep bij SNN onze subsidie aanvraag toe, ook de aanleg van een kunstwerk dat tevens als visarend nest zal dienen. De adviescommissie van SNN is dan al akkoord maar de financieringsdetails vragen om uitleg en antwoord.
Naast de twee parkeerboetes komt er dan medio juni witte rook van SNN. We krijgen € 25.000,- en kunnen nu definitief aan de slag met de waterwerker.
Begin juli nemen we de planning door met de waterwerkers: het wordt na de bouwvak, ze mikken op start eind augustus. In juli gaat het verzoek uit aan de ecologen van Wymenga, Wetterskip, SBB en IVN de Wâlden om mee te doen als klankbord. In de Drachster en de Leeuwarder Courant komen begin juni mooie artikelen over de strijd van het dorp De Tike voor behoud en ontwikkeling van

'it lytse eilân mei in grut hert'.

Dronefoto; vissersbootje bij de Knine Pôle, okt 2025

Nijs fan'e Knínepôle

P2

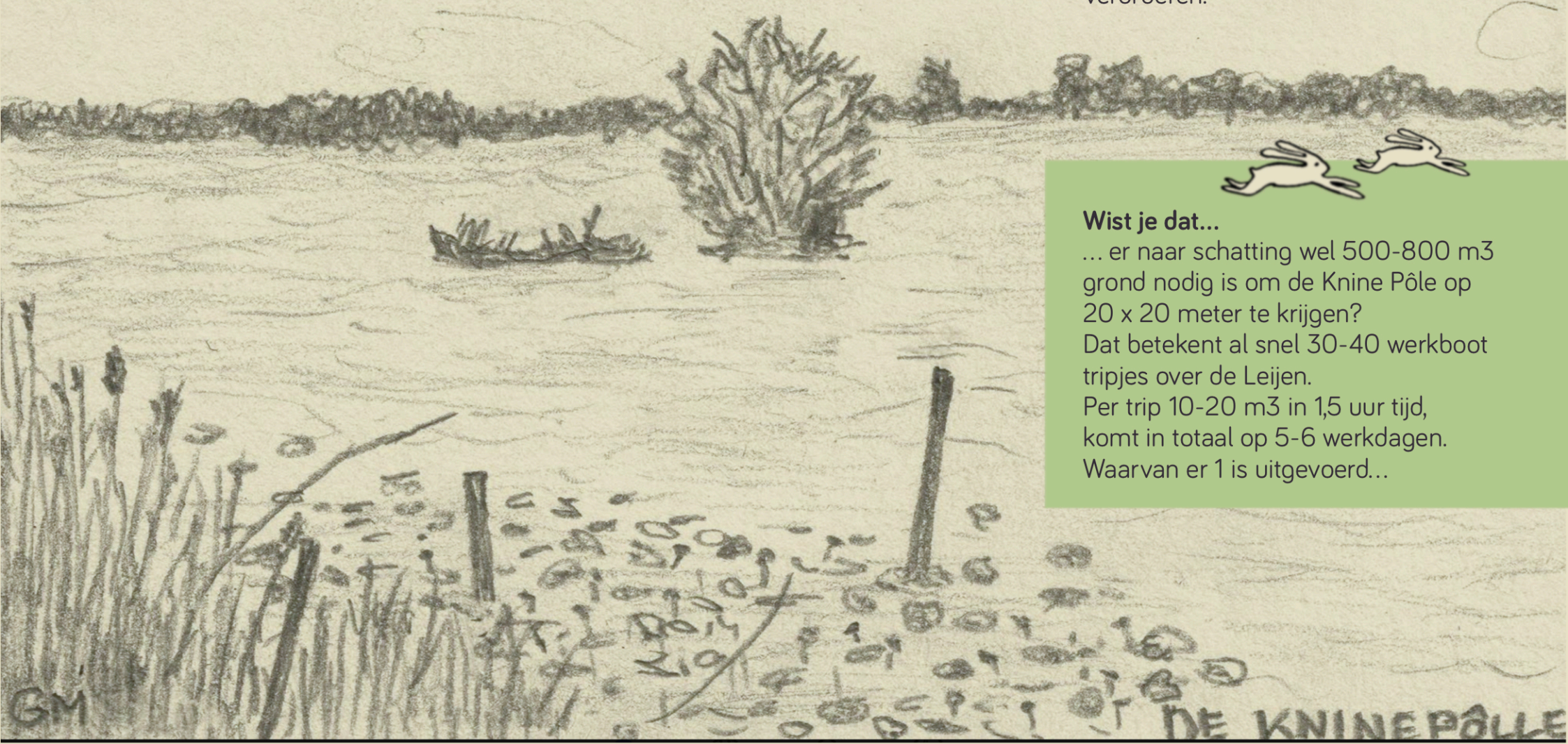
3. Een paar momenten uit het dagboek van Foppe de Haan

Leijen-journaal 25 augustus '25
Deze weken zijn de 'Knine Pole herstel weken', mijn vakantieweken op de Leijen. Fase 1 van de uitvoering in 2025 noemen we dat: het aanbrengen van grond, wiepen en stenen. En daarna komt in 2026 fase 2 van de uitvoering: bioferskaat met riet, waterplanten en meer punten uit ons plan, inclusief kunstwerk visarend. Voor deze fase 2 vragen we advies aan een klankbord ecologen van Wetterskip, SBB, Wymenga en IVN. Fase 2 gaan we uitvoeren in 2026. Nu de eerste stap! Lees een paar punten uit mijn journaal.

Op dinsdag 26 augustus in de middag is het zo ver: de werkboot van de waterwerker komt de Leijen op varen. Ik lig met de boot van broer Anne op de uitkijk bij het kanaal naar Eastermar. Een gevoel van rust komt me tegemoet: nu gaat het eindelijk gebeuren. We gaan de Knine Pôle goed beschermen. Later verplaats ik de boot naar het Peinder kanaal, midden op de Leijen met uitzicht op de Knine Pôle. De Leijen overzie ik hier als een panorama van 360*: de pijp van de grasdrogerij in Opeinde, het Swartfean van Rottevalle, het kanaal naar Eastermar en natuurlijk links van me de vogelkijkhut de Blaustirns, de rietkragen, de zwarte elsen en de watergentiaan van de Tike.

Op woensdag 27 augustus vliegen er bij het ontbijt twee zee arenden boven de Leijen. Als echte wâldpyk zoek ik naar de betekenis van dit natuursignaal. Het kan alleen maar goed zijn toch?! Rond 11 uur gaan we met de werkboot met Jan Douwe en Jeroen, kijken bij het eiland, ondieptes in kaart brengen, contouren eiland maken en checken we daarnaast bij de locatie bij Rottevalle of de grond die we daar gaan halen goed genoeg is voor het eiland.

Vanaf donderdag 28 augustus is een week lang volop grondwerk te doen. Naast me grondelen tafeleenden, probeert een fuut in het ondiepe die techniek ook, kijken kraaien op de stenen of er nog een mosseltje loszit, komt een familie duikereend aanzwemmen, droogt de aalscholver zijn veren en is de zeemeeuw een dode vis aan het verorberen.

Wist je dat...
... er naar schatting wel 500-800 m3 grond nodig is om de Knine Pôle op 20 x 20 meter te krijgen?
Dat betekent al snel 30-40 werkboot tripjes over de Leijen.
Per trip 10-20 m3 in 1,5 uur tijd, komt in totaal op 5-6 werkdagen.
Waarvan er 1 is uitgevoerd...

Nijs fan'e Knínepôle

P3

...De grond laten we na die eerste week inklinken voor de matten (wiepen) en de stenen er op komen, zo hoor ik, is verstandig en duurzaam... Omrop Fryslân pik ik vandaag op bij Paviljoen de Leyen, ze komen langs om dat grondwerk te filmen. Wat een mooie shots maakt de Omrop.

Met als hoogtepunt de aalscholver die bovenkomt met mijn favoriete vis: een Leijen paling: opnieuw een positief teken van de natuur!

En dan komt deze donderdag-avond skûtsje de Rot de Leijen op zeilen. Ze gebruiken steeds vaker de Knine pole als navigatiepunt ook omdat ze het een mooi project vinden en de opvarenden te vertellen over de achtergrond en de werkzaamheden. Mooi dat ik elk jaar ook een paar keer meevaar om als natuurgids wat over de Leijen te vertellen.
Wat een prachtig gezicht die Rot! En later op de avond landt een groot gezelschap grauwe ganzen tussen mij en de Knine Pôle.

Foto rechts: De 'wiepen' worden aangebracht. Wiepen zijn doeken met wilgentakken waarop de stenen worden aangebracht. Dit gebeurt om te zorgen dat de stenen blijven liggen.

In de week van 5 september worden op de aangelegde bodem rondom de Knine Pôle wiepen aangebracht. Dat zijn doeken met wilgentakken waarop dan de stenen worden aangebracht. De tweede werkboot met de stenen is nu ook aangekomen. Wat een vakmannen zijn het. Na het wiepen en stenen aanbrengen volgt als laatste stap de toplaag met zwarte aarde. Deze aarde is voor de oeverzegge, de lisdodde en nog twee zwarte elsen. Het is aarde die is afgehaald met het grote schip in Warten bij het Provinciale depot; goedgekeurd zand!

Het is al met al een hele uitvoering: ca. 600 m3 Leijen grûn, en 100 ton steen, 86 meter matten met wilgen erop, en dan die 80m3 bulten zwarte aarde.

Opnieuw stuur ik berichtjes en foto's naar werkgroep De Tike... en naar familie en vrienden. En ondertussen werk ik nu ook hard aan het boek de Europese Stem van de Natuur. Volgend jaar volgt de Stem van de Leijen, met mooie historische verhalen, interviews met natuur-stemmen en iets over de toekomst.

Dan 8 september... Om 14.30 is de begrafenis van Omke Gjert in Nijega; hij leerde me vissen, waaronder iel-poeren op de Leijen. Na de begrafenis met Esther naar de Leijen, eigenlijk wat te moe, ongelukje met de boot. Maar wat een mooi gezicht op de ondergaande zon boven de Tike: we zijn klaar! De maan weerkaatst prachtig in het vlakke water met nachtgeluiden op de achtergrond.

Op 29 aug. komt Omrop Fryslan met de Knine Pole yn Hjoed en plaatst bericht op de webside: ***Scan de QR-code*** *naar het artikel en interview.*

Nijs fan'e Knínepôle

P4

Om ca 7.30 gaat ***op 9 september*** boven 't Swartfean van Rottevalle de zon op. Voorzichtig... Nu de ochtendgeluiden. De waterwerkers varen al vroeg langs en gaan de Leijen verlaten met hun twee boten.

Het eiland ligt er op 9 september tevreden bij: zo is het goed, nu blijf ik bestaan zegt de zwarte els.

De witte reigers poseren mooi. Opeens een licht piepend geluid en de blauwe flits: de ijsvogel zit naast de boot op de steiger en schiet dan uit schrik daarna in de boom op het kleine eilandje tegenover me.
Ik lees in het boekje over 'het lekker bezig zijn in het leven': zon onder, maan op, sterren, duisternis, geluiden, stilte, geuren....

5. Stappen Knine Pôle 2026

In het bioferskaatplan Knine Pôle van oktober 2025 worden in 2026 twee stappen voorzien:
Stap 1: eind febr./ begin maart wordt de aangebrachte zwarte aarde verdeeld over het eiland. Daarop worden twee zwarte elzen geplant. En als ondergroei oeverzegge en lisdodde aangeplant aan de Tike kant van het eiland. Goed voor de bodemstructuur van de Knine Pôle. Ook wordt een palen fundering voor het kunstwerk/ visarendnest aangebracht.
Stap 2: najaar wordt uitvoering gegeven aan het doel om aan de leizijde (richting Rottevalle) de groei van waterplanten te stimuleren.

Wist je dat...
... mede op basis van advies van ekologen in de klankbord groep (Wetterskip, SBB, Wymenga, IVN, Alberda) uitvoering wordt gegeven aan fase 2?

Delen van het plan :
- rietoevervoorziening aan de Peinder- en Eastermarder zijde van het eiland (met aanvraatbescherming)
- Kleine ondiepte aan de leizijde van het eiland (met beschikbaar materiaal uit de Leijen)
- Suggesties Wetterskip en SBB

Word ook FREON FAN DE KNINE PÔLE voor €20 per m2

Om herstel van de Knine Pole te kunnen realiseren zijn we nog een bedrag van €8.000,- nodig. Hiervoor lopen diverse aanvragen. Wilt u ook een steentje bijdragen? Stuur dan een mailtje naar: **dorpsbelangdetike@hotmail.com.**

* als FREON FAN DE KNINEPÔLE krijgt u voorrang bij bijeenkomsten en vaartochten met de Rot die komende zomer worden georganiseerd.

Wist je dat...
... de Fiskearn elk jaar op de Knine Pôle het voorjaar op de Leijen aankondigt?
... een Fiskearn een beschermde inheemse vogel is? En in Nederland vrij zeldzaam is als broedvogel?
... de Fiskearn voor 100% van zijn voedsel vis eet en een betere waterkwaliteit én visstand de Fiskearn dus goed zal doen?
... de Fiskearn vanaf het nest/ kuenstwurk op de Knine Pôle, een prachtig vrij uitzicht zal gaan krijgen?

**Fiskearn is de officiële friese naam voor Visarend*